

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนา คักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการ 2 วงรอบ โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. สภาพและปัญหาการดำเนินงาน การพัฒนาคักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22
2. แนวทางการพัฒนาคักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน โรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22
3. ผลการติดตามการพัฒนาคักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1

ตอนที่ 1 สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22

1. ช้่นวางแผน

การพัฒนาคักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน โรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 มีขั้นตอนและการดำเนินการ ได้แก่ การสัมภาษณ์ การสอบถามความคิดเห็น แล้วนำข้อมูลที่มาประชุมร่วมกันเพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 การสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูลเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 โดยใช้แบบสัมภาษณ์ดังตัวอย่างการสัมภาษณ์ ดังนี้

“การจัดทำแบบฟอร์ม การจัดเก็บเอกสาร การเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานแบบรายงานความประพฤติของนักเรียน ยังไม่เป็นระบบระเบียบ”

(เรวัตร์ สวัสดิ์.สัมภาษณ์ครู, 2557)

“ครูให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับน้อย”

(ศักดิ์ดา สารคำ.สัมภาษณ์ครู, 2557)

“ในการดำเนินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ขาดความต่อเนื่อง ทำให้ข้อมูลหลายส่วนไม่เป็นปัจจุบัน”

(สุมาลี มะโนชนธ์.สัมภาษณ์ครู, 2557)

“นักเรียนบางส่วนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ขาดเรียน แต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบ การเที่ยวเตร่กลางคืน ขับรถเสียงดัง ดื่มสุรา ใช้สารเสพติด.คิดเป็นร้อยละ 5”

(ว่าที่ พ.ต.อภิชาติ โกษาแสง สัมภาษณ์ครู, 2557)

“ครูที่ปรึกษาไม่ค่อยได้บันทึกข้อมูล การรายงานพฤติกรรมนักเรียน รายงานผู้เกี่ยวข้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน”

(พิสมัย สายคำ. สัมภาษณ์ครูที่ปรึกษา, 2557)

“นักเรียนไม่เห็นความสำคัญเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่ครูที่ปรึกษานำมาใช้”

(ชุลีกร มังคะราช. สัมภาษณ์นักเรียน, 2557)

“การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานักเรียนมีส่วนร่วมกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ค่อนข้างน้อย”

(เศรษฐา ศรีภูมิ. สัมภาษณ์ประธานนักเรียน, 2557)

“ผู้ปกครองของนักเรียนเข้าใจว่านักเรียนมาโรงเรียนทุกวัน แต่บางครั้งนักเรียนบางคนไม่เข้าห้องเรียน หนีเรียน ผู้ปกครองไม่ทราบ”

(เสงี่ยม พันธุ์ทอง. สัมภาษณ์ผู้ปกครอง, 2557)

“ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของทางโรงเรียนยังไม่สามารถช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเต็มที่”

(สำลี แสงไฟแดง. สัมภาษณ์ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา, 2557)

สรุปได้ว่า จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา พบว่า การจัดทำแบบฟอร์มการจดทะเบียนเอกสารการคัดกรอง การเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน ยังไม่เป็นระบบระเบียบ ไม่เป็นปัจจุบัน การให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาอยู่ในระดับน้อย ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทำให้ข้อมูลหลายส่วนไม่เป็นปัจจุบัน จากการศึกษา เอกสารเกี่ยวกับการรายงานผลการดำเนินงาน ของกลุ่มกิจกรรมนักเรียน พบว่า ยังมีนักเรียนบางส่วนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ครูที่ปรึกษาไม่บันทึกข้อมูลพฤติกรรมรายงานผู้เกี่ยวข้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักเรียนยังไม่เห็นความสำคัญเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนยังไม่สามารถช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเต็มที่

1.2 ปัญหาในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูพบว่า ปัญหาในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูกลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างสัมภาษณ์ ดังนี้

“ครูที่ปรึกษาขาดการประชุมปรึกษาหารือวางแผนทำงานร่วมกันเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน”

(ภานุพงศ์ พรหมวงศ์ สัมภาษณ์ครู, 2557)

“ครูที่ปรึกษาออกเยี่ยมบ้านนักเรียนไม่ครบทุกคนทำให้ไม่รู้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับนักเรียนอย่างแท้จริง”

(เบญจมาศ มะเสนย์. สัมภาษณ์ครู, 2557)

“ขาดผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำช่วยเหลือเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน”

(รุ่งอรุณ โยธาวรมนตรี. สัมภาษณ์ครู, 2557)

“การไฮมรุมในตอนเช้าก่อนที่จะเริ่มเรียน ทำให้ไม่สม่ำเสมอ ทำให้ครูที่ปรึกษาและนักเรียนขาดการสื่อสารที่ดีระหว่างกัน”

(พิชญภัค สมปัญญา. สัมภาษณ์ครู, 2557)

“เพื่อนในห้องเรียนบางคน หนีเรียน มีนิสัยก้าวร้าว ชอบข่มขู่ พุดจาไม่สุภาพ
อยากให้คุณใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อช่วยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มนี้”

(สุพรรณษา หืดแก้ว. สัมภาษณ์นักเรียน, 2557)

“โครงการส่งเสริมคนดี คนชยันดำเนินการไม่ต่อเนื่องทำให้แก้ปัญหา
นักเรียนได้ไม่ทั่วถึง”

(พงศกร พันธุ์กาง. สัมภาษณ์นักเรียน, 2557)

สรุปได้ว่า ปัญหาในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียน
อุดมพัฒนศึกษา พบว่า ครูที่ปรึกษาขาดการประชุมปรึกษาหารือ วางแผนทำงานร่วมกัน
เกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษาออกเยี่ยมบ้านนักเรียนไม่ครบทุกคน
ทำให้ไม่รู้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับนักเรียนอย่างแท้จริง ขาดผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำชี้แนะ
และช่วยเหลือเกี่ยวกับ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้กับครู การโฮมรูม
ในตอนเช้าหลังเลิกแถว ก่อนที่จะเริ่มเรียน ทำให้ไม่สม่ำเสมอและต่อเนื่อง ทำให้ครูที่ปรึกษา
และนักเรียน ขาดการสื่อสารที่ดีระหว่างกัน

1.3 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง ดังตัวอย่างการสัมภาษณ์ ดังนี้

“ครูยังไม่ค่อยเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน”

(สิรินทิพย์ ศักดิ์ศรีวัน. สัมภาษณ์ครู, 2557)

“เคยได้รับการอบรมมาบ้างแล้ว แต่ยังไม่ได้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการคัดกรอง
นักเรียนอย่างเต็มที่”

(ศรีสมร ตกพันธ์. สัมภาษณ์ครู, 2557)

“ยังไม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ทำให้ไม่เข้าใจในวิธีการขั้นตอนที่ถูกต้อง”

(พรพรรณ สุวรรณมาใจ. สัมภาษณ์ครู, 2557)

“การดำเนินงานคัดกรองนักเรียน มีความยุ่งยากหลายขั้นตอน”

(ประไพจิตร คะสา. สัมภาษณ์ครู, 2557)

“ยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนดีเท่าที่ควร”

(ผ่องศรี มังคะราช. สัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน, 2557)

“ครูที่ปรึกษาควรใช้กิจกรรมโฮมรูมตอนเช้าทุกวัน เพื่อจะได้อ่านว่านักเรียนคนไหนไม่มาเรียน หรือมาแต่ไม่เข้าเรียน จะได้รายงานให้ผู้ปกครองทราบทันที”

(สววย บาแก้ว. สัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน, 2557)

“ครู ผู้ปกครองและชุมชน ควรมีการประสานงานกันตลอดเวลา เพื่อช่วยกันหาแนวทางทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน”

(นายสังัด ตะสา. สัมภาษณ์คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557)

สรุปได้ว่า สภาพและปัญหา ความรู้ ความเข้าใจ ความต้องการ และความพึงพอใจ ของครูที่ปรึกษา นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มี ต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่าครูยังไม่เข้าใจ ในขั้นตอนกระบวนการ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูยังไม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนทำให้ไม่เข้าใจในวิธีการขั้นตอนที่ถูกต้อง ผู้ปกครองยังคิดว่าระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของทางโรงเรียน ยังไม่สามารถช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเต็มที่

1.4 การสอบถามโดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพครู ในการ เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ดังตาราง 7

ตาราง 7 ความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับกระบวนการ การดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

รายการประเมิน	ค่าสถิติ (N=16)		แปลความ
	\bar{X}	S.D.	
1. กระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	1.63	.50	น้อย
2. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	2.72	.47	ปานกลาง
3. การพิจารณาคัดกรองนักเรียนตามเกณฑ์ของโรงเรียน	1.81	.40	น้อย
4. การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน	2.35	.50	น้อย
5. การป้องกันและแก้ปัญหา	2.26	.47	น้อย

ตาราง 7 (ต่อ)

6. การจัดทำระเบียบนักเรียน	2.55	.52	ปานกลาง
7. การใช้แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก	2.27	.47	น้อย
8. การวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเพื่อคัดกรอง	2.18	.40	น้อย
9. การจัดกิจกรรมโฮมรูม	2.08	.54	น้อย
10. การจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน	2.44	.52	น้อย
11. การให้คำแนะนำ ปรึกษาเบื้องต้น	2.55	.52	ปานกลาง
12. การจัดกิจกรรมในห้องเรียน	2.63	.50	ปานกลาง
13. การจัดกิจกรรมซ่อมเสริม	2.26	.47	น้อย
14. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	2.45	.52	น้อย
15. การจัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน (Buddy)	2.36	.50	น้อย
16. การสื่อสารกับผู้ปกครองเพื่อช่วยเหลือนักเรียน	2.45	.52	น้อย
17. การพิจารณาข้อมูลนักเรียนเพื่อการส่งต่อ	2.09	.30	น้อย
18. การประสานงานกับครูที่รับช่วยเหลือนักเรียนต่อ	2.18	.40	น้อย
เฉลี่ย	2.29	.27	น้อย

จากตาราง 7 พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (\bar{x} 2.72) การจัดกิจกรรมในห้องเรียน (\bar{x} 2.63) การให้คำแนะนำปรึกษาเบื้องต้นการ (\bar{x} 2.55) การจัดทำระเบียบนักเรียน (\bar{x} 2.55)

ตาราง 8 ความสามารถในการดำเนินกิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครู
ที่ปรึกษา โรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 22

รายการประเมิน	ค่าสถิติ (N=16)		แปลความ
	\bar{x}	S.D.	
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล			
1.1 ระเบียบวาระ	2.91	.30	ปานกลาง
1.2 แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก	2.55	.52	ปานกลาง
เฉลี่ย	2.73	.16	ปานกลาง
2. การคัดกรองนักเรียน			
2.1 วิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน	2.18	.40	น้อย
2.2 พิจารณาคัดกรองนักเรียนตามเกณฑ์ ของโรงเรียน	2.09	.30	น้อย
เฉลี่ย	2.14	.07	น้อย
3. การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน			
3.1 การจัดกิจกรรมโฮมรูม	2.55	.52	ปานกลาง
3.2 การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน	2.45	.52	น้อย
เฉลี่ย	2.50	.26	น้อย
4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา			
4.1 การปรึกษาเบื้องต้น	2.73	.47	ปานกลาง
4.2 การจัดกิจกรรมในห้องเรียน	2.82	.40	ปานกลาง
4.3 การจัดกิจกรรมซ่อมเสริม	2.55	.52	น้อย
4.4 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	2.64	.50	ปานกลาง
4.5 การจัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน	2.45	.52	น้อย
4.6 การประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อ ช่วยเหลือนักเรียน	2.55	0.52	น้อย
เฉลี่ย	2.62	.05	ปานกลาง

ตาราง 8(ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าสถิติ (N=16)		แปลความ
	\bar{x}	S.D.	
5. การส่งต่อนักเรียน			
5.1 วิเคราะห์ พิจารณาข้อมูลนักเรียนเพื่อส่งต่อ	2.36	.50	น้อย
5.2 ประสานงานกับครูที่รับนักเรียนต่อ	2.45	.52	น้อย
เฉลี่ย	2.41	.01	น้อย
เฉลี่ยรวม	2.46	.10	น้อย

จากตาราง 8 พบว่า ครูมีความสามารถในการดำเนินกิจกรรมเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับน้อย 3 ด้าน คือ การคัดกรองนักเรียน (\bar{x} 2.14) การส่งต่อนักเรียน (\bar{x} 2.41) การส่งเสริมและพัฒนาการเรียน (\bar{x} 2.50) ระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ การป้องกันและแก้ไข ปัญหา (\bar{x} 2.62) และการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (\bar{x} 2.73)

ตาราง 9 ความคิดเห็นของครูต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

รายการประเมิน	ค่าสถิติ (N=16)		แปลความ
	\bar{x}	S.D.	
1. ระบบฯ จะทำให้ท่านเข้าใจนักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนที่มีปัญหา	3.91	.54	มาก
2. ระบบฯ จะทำให้ครูมีแนวทางการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.45	.52	มาก
3. ระบบฯ จะทำให้โรงเรียน ผู้ปกครอง หรือหน่วยงานอื่นๆ มีการประสานทำงาน ร่วมกัน	4.00	.45	มาก
4. ระบบฯ จะทำให้ท่านได้พัฒนาตนเองในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.18	.60	มาก
5. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือจะมีผลต่อนักเรียน			
5.1 นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือจากครูอย่างทั่วถึงและใกล้ชิด	4.00	.63	มาก
5.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูเป็นไปด้วยดีและอบอุ่น	3.91	.52	มาก
5.3 นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข	4.55		มากที่สุด
5.4 นักเรียนได้รับการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ เช่น ด้านการเรียน ด้านความฉลาดทางอารมณ์ ด้านสุขภาพ	3.82	.40	มาก
เฉลี่ย	4.07	.13	มาก
เฉลี่ยรวม	4.10	.05	มาก

จากตาราง 9 พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{x} 4.10) เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข (\bar{x} 4.55) ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะทำให้ครู

มีแนวทางการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (\bar{x} 4.45) ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะทำให้ครูได้พัฒนาดตนเองในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (\bar{x} 4.18)

จากการศึกษาสภาพและปัญหา การสัมภาษณ์ และการสำรวจความคิดเห็นของครู พบว่า โรงเรียนอุดมพัฒนศึกษากำหนดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาใช้ในโรงเรียน ยังไม่ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์เพราะครูยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการประชุมปรึกษาหารือ โดยใช้แนวทางแก้ไขพัฒนาบุคลากร

1.5 ประชุมกลุ่มผู้ร่วมวิจัยเพื่อหาแนวทางการพัฒนาศักยภาพครู ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการประชุมร่วมกันเพื่อวางแผนดำเนินการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในวันศุกร์ ที่ 15 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2557 ตั้งแต่เวลา 15.30-17.45 น. ณ ห้องประชุมโรงเรียน เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ในการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยร่วมกันศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 หาแนวทาง และร่วมกันวางแผนทางการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งผู้ร่วมวิจัยทุกคนมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเอง ที่ประชุมจึงมีมติให้ดำเนินการพัฒนา ดังผลการสะท้อนความคิดเห็นในการประชุมจากผู้ร่วมประชุมทั้งฝ่ายบริหาร และ ครูผู้สอน ดังนี้

“นโยบายด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นนโยบายสำคัญที่พวกเราทุกคนต้องให้ความสำคัญ เพื่อให้ครูทุกคนสามารถดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ จึงให้ช่วยกันตระหนัก เห็นความสำคัญ เห็นคุณค่า มีความรู้ความเข้าใจ มีเจตคติที่ดีต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน”

(อภิชาติ โกษาแสง.อภิปราย, 2557)

“เพื่อให้การดำเนินงานเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือมีประสิทธิภาพ จำเป็นที่ครูทุกคนจะต้องมีส่วนร่วม ช่วยกันหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนร่วมกัน”

(เรวัตร สวัสดิ์. อภิปราย, 2557)

“ครูควรได้รับการอบรมสัมมนา เพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการเข้าร่วมกับหน่วยงานที่จัดขึ้นหรือจะดำเนินการเองก็ได้”

(ศักดิ์ดา สารคำ. อภิปราย, 2557)

“ต้องการอบรมเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างถูกวิธี เพราะครูจะสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องตามกระบวนการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน”

(ภานุพงศ์ พรหมวงศ์.อภิปราย, 2557)

“ควรจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาศักยภาพครู ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน”

(สุมาลี มะโนชน์. อภิปราย, 2557)

“ควรมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูอย่างสม่ำเสมอ”

(พิสมัย สายคำ. อภิปราย, 2557)

สรุปจากประชุม เพื่อหาแนวทางการพัฒนาศักยภาพครู ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครู ที่ประชุมได้มีมติ โดยการจัดทำเป็นโครงการพัฒนาศักยภาพครู ในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

โรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 เป็นแนวทางการพัฒนา ซึ่งประกอบด้วย 1) การศึกษาดูงาน 2) การประชุมเชิงปฏิบัติการ กำหนดระยะเวลาการประชุมเชิงปฏิบัติการ 1 วัน 3) การนิเทศภายใน

ตอนที่ 2 ดำเนินการตามแนวทางพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

2. ชั้นปฏิบัติการ

2.1 การศึกษาดูงาน ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้กำหนดไปศึกษาดูงานที่โรงเรียนนาหว้าพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ซึ่งเป็นโรงเรียนต้นแบบในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระหว่างวันที่ 21 สิงหาคม 2557 ดังตาราง 10

ตาราง 10 กำหนดการศึกษาดูงาน ณ โรงเรียนนาหว้าพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 วันที่ 21 สิงหาคม 2557

21 สิงหาคม 2557		
เวลา	08.30 น.	ออกเดินทางจากโรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา ถึงโรงเรียนนาหว้าพิทยาคม อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม
	09.00 –12.00 น.	รับฟังบรรยายการดำเนินงานระบบการดูแลนักเรียน และการคัดกรองนักเรียน
	12.00 –13.00 น.	พักรับประทานอาหาร
	13.00 –16.00 น.	ศึกษาแนวทางการดำเนินงาน ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาและ ด้านการส่งต่อนักเรียน
	16.00 น.	เดินทางกลับที่พัก

2. การประชุมเชิงปฏิบัติการ

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้จัดทำโครงการการประชุมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาศักยภาพครู ในดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

2.1. เขียนโครงการ และเสนอขออนุมัติโครงการ การประชุมเชิงปฏิบัติการ

เพื่อพัฒนาศักยภาพครู ในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน ตามลำดับขั้นตอน

2.2 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการการพัฒนา
ศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.3. ประสานงานกับวิทยากร บุคลากร และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.4. ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการตามกำหนดการดังตาราง 11

ตาราง 11 กำหนดการการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงาน
ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

วัน/เดือน/ปี	เวลา	กิจกรรมการดำเนินการ
5 กันยายน 2557	08.30 – 09.00 น.	- ลงทะเบียน
	08.30 – 09.00 น.	- พิธีเปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการโดย นายพิสิทธิ์ คำชนะ ผู้อำนวยการโรงเรียนอุดม พัฒนศึกษา
	09.00 – 09.30 น.	- แบบประเมินผลความก้าวหน้าก่อนการ ประชุมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
	10.00 – 10.30 น.	- แจกเอกสารการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนและบรรยายพิเศษเกี่ยวกับ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน - วิทยากร: ดร.ปิยะพันธ์ ชัยเสนา ตำแหน่งครู โรงเรียนดอนเสียวแดงพิทยาคม สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22
	10.30 – 10.45น.	- พักรับประทานอาหารว่าง
	10.45 – 11.30 น.	- แนวปฏิบัติการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

(ตาราง 11ต่อ)

11.30 – 12.00 น.	- แนวปฏิบัติการคัดกรองนักเรียน
12.00 – 13.00 น.	- พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 13.30 น.	- แนวปฏิบัติการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน
13.30 – 14.00 น.	- แนวปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหา
14.00 – 14.15 น.	- พักรับประทานอาหารว่าง
14.15 – 14.45 น.	- แนวปฏิบัติการส่งต่อนักเรียน
14.45 – 15.15 น.	- แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซักถาม อภิปราย ร่วมกันสรุป
15.15 – 15.30 น.	- แบบสอบถามความพึงพอใจ
15.30 – 16.30 น.	- พิธีปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการ

การพัฒนาศักยภาพครู ในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนโรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันประชุมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 วันที่ 5 กันยายน 2557 ณ ห้องประชุม อุดมพัฒนฯ มีผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ ครั้งนี้จำนวน 16 คน และวิทยากรให้ความรู้ คือ ดร.สุรพล บุญมีทองอยู่ ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองแวงวิทยานุกูล และ ดร.ปิยะพันธ์ ชัยเสนา ตำแหน่งครู โรงเรียนดอนเสียวแดงพิทยาศาสตร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ มีการดำเนินการ ดังนี้

การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการวันที่ 5 กันยายน 2557 เริ่มตั้งแต่เวลา 08.30 น. ถึง เวลา 15.30 น. ในภาคเช้าวิทยากรได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน แนวปฏิบัติการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และแนวปฏิบัติการคัดกรองนักเรียนใน ภาคบ่ายแนวปฏิบัติการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนแนวปฏิบัติการป้องกัน และแก้ไขปัญหามาแนวปฏิบัติการส่งต่อนักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ผู้เข้าร่วมการประชุมมีส่วนร่วม โดยการซักถามปัญหา ข้อเสนอแนะ และร่วมกันสรุปตอบแบบสอบถามความพึงพอใจในการ

ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพครูในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยนักเรียน และปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการ

2.3 การนิเทศภายใน

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ประชุมวางแผนการปฏิบัติงานการนิเทศภายในหลังจากที่ได้เข้ารับการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพครู ในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อติดตามและประเมินผลการพัฒนาให้คำแนะนำ หาทางแก้ไขและปรับปรุงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นพร้อมทั้งให้กำลังใจกับครูซึ่งเป็นผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย เพื่อให้สามารถดำเนินงานเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยกำหนดแผนการปฏิบัติงาน และปฏิทินการนิเทศภายในโดยการแต่งตั้งคำสั่งมอบหมายงานผู้รับผิดชอบในการดำเนินการนิเทศภายใน วันที่ 28 สิงหาคม 2557 และเริ่มดำเนินการนิเทศภายในระหว่างวันที่ 7 กันยายน 2557 ถึงวันที่ 1 ตุลาคม 2557 รายละเอียดดังตาราง 12 และตาราง 13

ตาราง 12 แผนการปฏิบัติงานการนิเทศภายใน เพื่อพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

วันเดือนปี	การดำเนิน/กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ/ผู้นิเทศ
26 ส.ค.2557	แต่งตั้งคำสั่งมอบหมายงานผู้รับผิดชอบในการดำเนินการนิเทศภายใน	นายพิสิทธิ์ คำชนะ
29 ส.ค.2557	กำหนดส่งแผนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัยทุกคน
8 – 30 ก.ย.2557	นิเทศภายในเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ผู้วิจัย นายพิสิทธิ์ คำชนะ
1 ต.ค. 2557	ประชุมชี้แจงให้ข้อเสนอแนะซักถามปัญหาที่เกิดจากการนิเทศภายใน	ผู้ร่วมวิจัยทุกคน ผู้นิเทศทุกคน

ตาราง 13 ปฏิทินการนิเทศภายใน เพื่อพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 22

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	ผู้รับการนิเทศ	กิจกรรมการนิเทศ	ผู้นิเทศ
1	8 กันยายน 2557	ว่าที่ พ.ต.อภิชาติ โกษาแสง นายศักดิ์ สารคำ	สังเกตและนิเทศการ ดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	นายพิสิทธิ์ คำชนะ
2	9 กันยายน 2557	นางสุมาลี มะโนจันทร์ นางพิสมัย สายคำ	สังเกตและนิเทศการ ดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	นายพิสิทธิ์ คำชนะ
3	10 กันยายน 2557	นายจักรพิชิต โยธาวรมนตรี นางรุ่งอรุณ โยธาวรมนตรี	สังเกตและนิเทศการ ดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	นายพิสิทธิ์ คำชนะ
4	11 กันยายน 2557	นายเรวัต สวัสดิ์ นายภาณุพงศ์ พรหมวงศ์	สังเกตและนิเทศการ ดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	นายพิสิทธิ์ คำชนะ
5	12 กันยายน 2557	นายธนพงษ์ คักดีศรีวัน นางสิรินทิพย์ คักดีศรีวัน	สังเกตและนิเทศการ ดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	นายพิสิทธิ์ คำชนะ
6	15 กันยายน 2557	นางเบญจมาศ มะเสนัย นางสิรินุช โกษาแสง	สังเกตและนิเทศการ ดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	นายพิสิทธิ์ คำชนะ
7	16 กันยายน 2557	นางสาวพิชญภัค สมปัญญา นางสาวพรพรรณ สุวรรณมาใจ	สังเกตและนิเทศการ ดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	นายพิสิทธิ์ คำชนะ
8	17 กันยายน 2557	นางสาวศรีสมร ตกพันธุ์ นางสาวประไพจิตร คะสา	สังเกตและนิเทศการ ดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	นายพิสิทธิ์ คำชนะ

ตาราง 13(ต่อ)

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	ผู้รับการนิเทศ	กิจกรรมการนิเทศ	ผู้นิเทศ
10	18 กันยายน 2557	ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยทุกคน เสนอผลการดำเนินงาน	ประเมินผลการ ดำเนินงานร่วมกัน	นายพิสิทธิ์ คำชนะ
11	19 กันยายน 2557	ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยทุกคน	ประชุมวิเคราะห์ สรุปผลการนิเทศ และข้อเสนอแนะ	นายพิสิทธิ์ คำชนะ

การนิเทศภายใน เพื่อติดตามการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เครื่องมือที่ใช้มี 2 ฉบับ ดังนี้ 1)แบบนิเทศการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2)แบบประเมินการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระหว่างการการนิเทศภายในจะมีการประชุมวิเคราะห์ปัญหา และข้อเสนอแนะ เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงแก้ไขในประเด็นที่เป็นปัญหา และเพิ่มเติมในข้อเสนอแนะ หลังจากการนิเทศภายในสิ้นสุด จะมีการประชุมสรุปผลการนิเทศภายในสถานศึกษาข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ ต่อไป

3 ผลการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนอุดมพัฒนศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

ชั้นการสังเกตการณ์

3.1 การศึกษาดูงาน

ผู้วิจัยได้ไปศึกษาดูงาน ที่โรงเรียนนาหว้าพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ของคณะครูโรงเรียนอุดมพัฒนศึกษาในวันที่ 21 สิงหาคม 2557 โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจต่อการศึกษาดูงาน รายละเอียดดังตาราง 14

ตาราง 14 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการศึกษาดูงานของคณะครู โรงเรียนอุดม
พัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

รายการประเมิน	ค่าสถิติ (N=16)		แปลความ
	\bar{X}	S.D.	
1. ความสอดคล้องของกิจกรรม/เนื้อหาสาระ กับวัตถุประสงค์ของการศึกษาดูงาน	4.18	.04	มาก
2. รูปแบบ/เทคนิค การนำเสนอ / การ บรรยาย ให้ความรู้/ การตอบข้อซักถาม	4.55	.52	มากที่สุด
3. ความเหมาะสมของกิจกรรม/เนื้อหาใน การศึกษาดูงาน	4.00	.45	มาก
4. กิจกรรม/เนื้อหา และประโยชน์ที่สามารถ นำไปปฏิบัติได้	4.73	.47	มากที่สุด
5. สถานที่ในการศึกษาดูงาน	4.09	.30	มาก
6. ระยะเวลาในการศึกษาดูงาน	3.82	.40	มาก
7. ความเข้าใจในแนวทางระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	4.36	.50	มากที่สุด
8. การอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องในการให้ข้อมูล	3.91	.30	มาก
9. ความพึงพอใจโดยรวมต่อการศึกษาดูงาน	4.64	.50	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.25	.08	มาก

จากตาราง 14 พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการศึกษาดูงานของ
คณะครูโรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{x} 4.25) เมื่อพิจารณาเป็น
รายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ข้อ คือ กิจกรรม/
เนื้อหา และประโยชน์ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ (\bar{x} 4.73) ความพึงพอใจโดยรวมต่อการศึกษา
ดูงาน (\bar{x} 4.64) รูปแบบ/เทคนิคการนำเสนอ/การบรรยายให้ความรู้/การตอบข้อซักถาม
(\bar{x} 4.55) ระดับมาก 6 ข้อ

สรุปผล จากการศึกษาดูงาน ที่โรงเรียนนาหว้าพิทยาคม ครูมีความพึงพอใจ ต่อการศึกษาดูงานอยู่ในระดับมาก

3.1.2 ผลจากการสัมภาษณ์ครู เกี่ยวกับการศึกษาดูงานพบว่าครูเกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน วิธีการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน รูปแบบกิจกรรมที่นำไปประยุกต์ใช้ในโรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา และครูมีความประทับใจเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาดูงานในครั้งนี้ดังรายละเอียดจากการสัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

“โรงเรียนแห่งนี้ มีครูผู้รับผิดชอบและดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน โดยครูทุกคนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วม และมีการจัดกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับนักเรียน โรงเรียนอุดมพัฒนศึกษาน่าจะนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไปประยุกต์ใช้ต่อไป”

(ศักดิ์ดา สารคำ. ครูรับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. สัมภาษณ์, 2557)

“ได้ทราบถึงวิธีการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เบื้องต้นทางโรงเรียน มีการศึกษาข้อมูลนักเรียนรายบุคคลด้วยวิธีที่หลากหลาย เช่นการ สังเกต การสัมภาษณ์ การออกเยี่ยมบ้าน”

(อภิชาติ โกษาแสง สัมภาษณ์ครู, 2557)

“มีความประทับใจในการศึกษาดูงานในครั้งนี้ ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน น่าจะนำมาประยุกต์ใช้กับโรงเรียนของเราได้”

(สุมาลี มะโนชน์. สัมภาษณ์ครู, 2557)

“ทางโรงเรียนได้ติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง เพื่อติดตามผลการดูแลช่วยเหลือนักเรียน”

(เรวัต สวัสดิ์. สัมภาษณ์ครู, 2557)

“ทางโรงเรียนได้ประชุมวางแผนการดำเนินงานช่วยเหลือนักเรียนโดยจัด ตารางการเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อให้ครูประจำชั้นทราบปัญหาที่แท้จริงของนักเรียน เพื่อจะ ได้ช่วยเหลือระบบการดำเนินงาน”

(ภิษณภัค สมปัญญา. สัมภาษณ์ครู, 2557)

“ทางโรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครอง เพื่อแจ้งให้ผู้ปกครองทราบผลการ ดำเนินงานของทางโรงเรียนและแจ้งให้ทราบถึงปัญหาของนักเรียนเพื่อจะได้ร่วมมือกัน แก้ปัญหากับทางโรงเรียนได้”

(รุ่งอรุณ โยธาวรมนตรี. สัมภาษณ์ครู, 2557)

“ทางโรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครอง และประสานการทำงานร่วมกันอย่างจริงจัง และแจ้งให้ทราบถึงปัญหาของนักเรียนเพื่อจะได้ร่วมมือกันแก้ปัญหากับทางโรงเรียนได้”

(จักรพิชิต โยธาวรมนตรี. สัมภาษณ์ครู, 2557)

“ทางโรงเรียนแต่งตั้งเครือข่ายผู้ปกครองเพื่อแจ้งให้ผู้ปกครองทราบผลการดำเนินงานของทางโรงเรียน”

(พิสมัย สายคำ. สัมภาษณ์ครู, 2557)

“ทางโรงเรียนจัดทำระบบจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศนักเรียนอย่างเป็นระบบบันทึกพฤติกรรมด้านดีและด้านลบเพื่อแจ้งให้ผู้ปกครองทราบเพื่อจะได้ร่วมมือกันแก้ปัญหากับทางโรงเรียนได้”

(ภานุพงษ์ พรหมวงศ์. สัมภาษณ์ครู, 2557)

สรุปผล จากการศึกษาดูงาน ณ โรงเรียนนาหว้าพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ครูมีความพึงพอใจต่อการศึกษาดูงานอยู่ในระดับมาก ดังตาราง 14 ครูเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน วิธีการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน รูปแบบกิจกรรมที่นำไปประยุกต์ใช้ในโรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา และครูมีความประทับใจเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาดูงาน

3.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการ

3.2.1 ผลการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นการประชุมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ปรากฏผลดังตาราง 15

ตาราง 15 ผลการสอบถามความคิดเห็นด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประชุมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน โรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 22

รายการประเมิน	ค่าสถิติ (N=16)		แปล ความ
	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านความรู้ ความเข้าใจ			
1.1 กระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	4.45	.52	มาก
1.2 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.18	.40	มาก
1.3 การพิจารณาคัดกรองนักเรียนตามเกณฑ์ของ โรงเรียน	3.91	.83	มาก
1.4 การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.00	.45	มาก
1.5 การป้องกันและแก้ไขปัญหา	4.27	.47	มาก
1.6 การจัดทำระเบียบนักเรียน	4.45	.52	มาก
1.7 การใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน	4.27	.47	มาก
1.8 การวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเพื่อคัดกรอง	3.82	.40	มาก
1.9 การจัดกิจกรรมโฮมรูม	4.64	.50	มากที่สุด
1.10 การจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน	4.45	.52	มาก
1.11 การให้คำแนะนำปรึกษาเบื้องต้น	4.55	.52	มากที่สุด
1.12 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน	4.73	.47	มากที่สุด
1.13 การจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริม	3.73	.47	มาก
1.14 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	3.55	.52	มาก
1.15 การจัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน	3.64	.50	มาก
1.16 การประสานงานกับผู้ปกครอง	3.82	.75	มาก
1.17 การพิจารณาข้อมูลนักเรียนเพื่อการส่งต่อ	3.64	.52	มาก
เฉลี่ย	4.12	.39	มาก

จากตาราง 15 พบว่าผู้เข้ารับการประชุมเชิงปฏิบัติการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาศักยภาพครู ในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.12$) โดยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากที่สุด 3 ลำดับ เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน ($\bar{x}=4.73$) การจัดกิจกรรมโฮมรูม ($\bar{x}=4.64$) การให้คำแนะนำปรึกษาเบื้องต้น ($\bar{x}=4.55$)

ตาราง 16 ความสามารถในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครู

รายการประเมิน	ค่าสถิติ(N=16)		แปลความ
	\bar{X}	S.D.	
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล			
1.1 ระเบียบสะสม	4.64	.50	มากที่สุด
1.2 แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก	4.45	.52	มาก
เฉลี่ย	4.55	.01	มากที่สุด
2. การคัดกรองนักเรียน			
2.1 วิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน	3.73	.47	มาก
2.2 พิจารณาคัดกรองนักเรียนตามเกณฑ์ของโรงเรียน	3.55	.52	มาก
เฉลี่ย	3.64	.04	มาก
3. การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน			
3.1 การจัดกิจกรรมโฮมรูม	4.73	.47	มากที่สุด
3.2 การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน	4.64	.50	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.68	.26	มากที่สุด

ตาราง 16 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าสถิติ(N=16)		แปลความ
	\bar{x}	S.D.	
4. การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา			
4.1 การปรึกษาให้คำแนะนำปรึกษาเบื้องต้น	3.55	.52	มาก
4.2 การจัดกิจกรรมในห้องเรียน	3.73	.47	มาก
4.3 การจัดกิจกรรมซ่อมเสริม	3.18	.40	ปานกลาง
4.4 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	3.36	.50	ปานกลาง
4.5 การจัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน	3.55	.52	มาก
4.6 การสื่อสารกับผู้ปกครองเพื่อช่วยเหลือ นักเรียน	3.64	.50	มาก
เฉลี่ย	3.50	.05	ปานกลาง
5. การส่งต่อนักเรียน			
5.1 วิเคราะห์ พิจารณาข้อมูลนักเรียนเพื่อส่งต่อ	3.55	.52	มาก
5.2 ประสานงานกับครูที่รับนักเรียนต่อ	3.91	.54	มาก
เฉลี่ย	3.73	.01	มาก
เฉลี่ยรวม	3.96	.10	มาก

จากตาราง 16 พบว่า ครูมีความสามารถในการดำเนินกิจกรรมเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 อันดับ คือ การจัดกิจกรรมโฮมรูม ($\bar{x}=4.73$) การประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน ($\bar{x}=4.64$) ระเบียบนสะสม ($\bar{x}=4.64$) และค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ($\bar{x}=4.68$) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{x}=4.55$) และการส่งต่อนักเรียน ($\bar{x}=3.73$)

สรุปผล จากการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาศักยภาพครู ในการเพิ่ม ประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 สรุปได้ ดังนี้

1. ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน 4) การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข ปัญหา และ 5) การส่งต่อนักเรียน

2. ครูมีความสามารถในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนดังรายละเอียด จากการสัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

“การประชุมเชิงปฏิบัติการในวันนี้ได้รับความรู้ความเข้าใจกระบวนการ ทำงานและขั้นตอนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมากขึ้นกว่าเดิม”

(ศักดา สารคำ. สัมภาษณ์ครู, 2557)

“ถ้าไม่ได้รับการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้คงไม่มีความรู้ความเข้าใจใน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน”

(เรวัตร์ สวัสดิ์. สัมภาษณ์ครู, 2557)

“ความรู้ที่ได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะทำให้เข้าใจกระบวนการและขั้นตอนการทำงานที่ ถูกต้อง”

(สุมาลี มะโนชน์. สัมภาษณ์ครู, 2557)

“จากการประชุมเชิงปฏิบัติการทำให้ครูทุกคน มีความตั้งใจและพร้อมใจกัน ที่จะพัฒนาตนเอง เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปช่วยเหลือนักเรียน”

(อภิชาติ โกษาแสง. สัมภาษณ์ครู, 2557)

“หลังจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ แล้วทำให้ครูทุกคนเข้าใจกระบวนการ ทำงานดีมากยิ่งขึ้น”

(เบญจมาศ มะเสนย์. สัมภาษณ์ครู, 2557)

“การประชุมเชิงปฏิบัติการแม้ว่าจะเกิดความรู้ความเข้าใจแล้ว แต่เวลานำไปปฏิบัติจริงจะต้องมีผู้เชี่ยวชาญคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือ”

(สิรินทิพย์ ศักดิ์ศรีวัน. สัมภาษณ์ครู, 2557)

3.3 การนิเทศภายใน

การนิเทศภายใน การพัฒนาศักยภาพครู ด้านการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีเป้าหมายเพื่อติดตามและประเมินผลการพัฒนา ให้คำแนะนำ คำปรึกษา และมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างกลุ่มผู้ร่วมวิจัย โดยผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นผู้นิเทศ ระหว่างวันที่ 8 กันยายน 2557 ถึงวันที่ 19 กันยายน 2557

3.3.1 ผลจากการสัมภาษณ์จากการนิเทศภายในของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) ส่งเสริมและพัฒนาการเรียน 4) การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา 5) การส่งต่อนักเรียน ดังนี้

1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ผลจากการนิเทศ พบว่าผู้ร่วมวิจัย ได้ศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล และมีกิจกรรมออกเยี่ยมบ้านนักเรียน เช่น ผลการเรียนรู้ สภาพครอบครัว พฤติกรรมการแสดงออกของแต่ละบุคคล เป็นต้น ดังรายละเอียดจากการสัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

“เมื่อออกไปเยี่ยมบ้านนักเรียน ทำให้รู้จักนักเรียนแต่ละคนมากยิ่งขึ้น”

(ศักดิ์ดา สารคำ.สัมภาษณ์ครู,2557)

“ได้พบปะพูดคุยกับพ่อแม่ หรือผู้ปกครองของนักเรียน”

(เรวัตร์ สวัสดิ์. ครูที่ปรึกษา. สัมภาษณ์ครู, 2557)

“ได้เห็นสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียน ทำให้รู้ข้อมูลและเข้าใจพฤติกรรมของนักเรียนแต่ละคนมากขึ้น”

(ศรีสมร ตกพันธ์. สัมภาษณ์ครู,2557)

2) การคัดกรองนักเรียน ผลจากการนิเทศภายใน พบว่าผู้ร่วมวิจัยได้ทำการคัดกรองนักเรียน แยกเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ดังรายละเอียดจากการสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“หลังจากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลแล้ว ก็มาแยกกลุ่มนักเรียน ออกเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา”

(พรพรรณ สุวรรณมาใจ. สัมภาษณ์ครู, 2557)

“เมื่อนำระบบการดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนมาใช้ ทำให้การคัดกรองนักเรียน ออกเป็นกลุ่มๆ ชัดเจนยิ่งขึ้น”

(ประไพจิตร ตะสา. สัมภาษณ์ครู, 2557)

“นักเรียนกลุ่มปกติ มีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา เช่นปัญหาครอบครัว ปัญหาเศรษฐกิจ”

(สิรินุช โกษาแสง. สัมภาษณ์ครู, 2557)

3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ผลจากการนิเทศภายใน พบว่า ได้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนดังรายละเอียดจากการสัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

“ครูที่ปรึกษามีการโฮมรูมนักเรียนตอนเช้าก่อนเรียนทุกวัน”

(พิชญภัค สมปัญญา. สัมภาษณ์ครู, 2557)

“โรงเรียนมีการจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน เพื่อให้ผู้ปกครองนักเรียนได้ ทราบพฤติกรรมของนักเรียนขณะอยู่ในโรงเรียน”

(อภิชาติ โกษาแสง. สัมภาษณ์ครู, 2557)

4) การป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไข้ปัญหา ผลจากการนิเทศภายใน พบว่าทางโรงเรียนยังดำเนินการจัดกิจกรรม เพื่อป้องกันและแก้ไข้ปัญหาให้กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหาได้ไม่เต็มที่ ดังรายละเอียดจากการสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“การจัดกิจกรรมเพื่อนที่ปรึกษา คือให้นักเรียนที่เป็นคณะกรรมการเพื่อนที่ปรึกษาได้ช่วยเหลือให้คำปรึกษากับเพื่อนนักเรียนในห้องของตนเอง ครูยังต้องให้นักเรียน ได้ให้ความสำคัญในกิจกรรมนี้มากยิ่งขึ้น”

(รุ่งอรุณ โยธาวรมนตรี. สัมภาษณ์ครู, 2557)

“โรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้กับนักเรียน เช่น กิจกรรมการส่งเสริมการมีรายได้ให้กับนักเรียนระหว่างเรียน”

(เบญจมาศ มะเสนีย์. สัมภาษณ์ครู, 2557)

“โรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมซ่อมเสริม ให้กับกลุ่มนักเรียนที่เรียนอ่อน และผลการเรียนไม่ค่อยดี”

(พิสมัย สายคำ. สัมภาษณ์ครู, 2557)

5) การส่งต่อนักเรียน ผลจากการนิเทศภายใน พบว่าโรงเรียนบ้านนาดีวิทยา ได้มีการจัดตั้งเครือข่ายการส่งต่อภายในและภายนอก มีการส่งต่อภายในและภายนอก พร้อมให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น มีการนิเทศภายใน ประเมินผล สรุปผล รายงานการส่งต่อ และมีการปรับปรุงการส่งต่ออย่างเป็นระบบดังรายละเอียดจากการสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“โรงเรียนมีการจัดตั้งเครือข่ายส่งต่อภายในและภายนอก”

(สิรินทิพย์ ศักดิ์ศรีวัน. สัมภาษณ์ครู, 2557)

“มีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหารุนแรงไปยังฝ่ายปกครอง และฝ่ายแนะแนว เพื่อให้ฝ่ายปกครองและฝ่ายแนะแนวได้หาทางช่วยเหลือต่อไป”

(รุ่งอรุณ โยธาวรรณตรี. สัมภาษณ์ครู, 2557)

สรุปผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับ การพัฒนาศักยภาพครู ในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนพบว่าโรงเรียนได้ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังนี้ 1) มีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการที่หลากหลาย 2) มีการคัดกรองนักเรียน แยกเป็นกลุ่มปกติและกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา และนำผลที่ได้ไปเป็นข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา 3) มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียน เช่น กิจกรรมโฮมรูม การจัดประชุมผู้ปกครอง การจัดให้มีลานกีฬา 4) การให้คำปรึกษาเบื้องต้น การจัดกิจกรรมส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ครูสามารถดำเนินการได้ดีมาก แต่มีบางกิจกรรม เช่น กิจกรรมเพื่อนช่วยเหลือระหว่างกลุ่มปกติและกลุ่มเสี่ยง การจัดกิจกรรมเรียนซ่อมเสริม การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การดำเนินการยังได้ไม่ผลเท่าที่ควร และ 5) มีการจัดตั้งเครือข่ายการส่งต่อภายในและภายนอก การส่งต่อภายในและภายนอก พร้อมให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น มีการนิเทศภายใน ประเมินผล สรุปผล รายงานการส่งต่อ และมีการปรับปรุงการส่งต่ออย่างเป็นระบบ

3.3.2 ผลจากการนิเทศภายใน ผู้นิเทศได้ดำเนินการนิเทศภายใน ระหว่างวันที่ 8 กันยายน 2557-19 กันยายน 2557 สรุป ดังนี้

1. โรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. มีการให้ความรู้ความเข้าใจ และสร้างความตระหนัก เกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้แก่ผู้ร่วมวิจัย ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน

3. โรงเรียนมีแผนงาน/โครงการเพื่อรองรับสนับสนุนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

4. ครูมีการสำรวจข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยวิธีหลากหลาย เช่น การเยี่ยมบ้าน ระเบียบนสะสม แบบประเมินผู้เรียน (SDQ) โดยใช้แบบสอบถาม แบบทดสอบ มีการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดตั้งกลุ่มผู้เรียน

5. มีการจัดกิจกรรมในการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ด้วยวิธีการต่างๆ หลากหลาย เช่น การส่งเสริมให้นักเรียนเล่นกีฬา กิจกรรมโฮมรูม การให้ครูประจำชั้นดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด มีการประชุมผู้ปกครอง และมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของโรงเรียนมากขึ้น

6. นักเรียนตามกฎและระเบียบของโรงเรียนมากขึ้น และได้รับความเอาใจใส่จากครูประจำชั้นมากยิ่งขึ้น

7. การนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาประยุกต์ใช้กับโรงเรียนควรส่งเสริมให้โรงเรียนดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

3.3.3 ผลจากการประเมินการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของครูโรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้ร่วมประชุมสรุปผล ในวันที่ 19 กันยายน 2557 และมีมติร่วมกัน ที่จะพัฒนาต่อในด้านที่มีผลการประเมินในระดับปานกลาง คือ ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียน และด้านการป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหา ดังตาราง 17

ตาราง 17 ผลจากการนิเทศภายใน เพื่อพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ในวงรอบที่ 1

รายการประเมิน	ค่าสถิติ (N=16)		แปล ความ
	\bar{X}	S.D.	
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล			
1.1 มีการรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคลด้วยวิธีหลากหลาย	3.45	.52	ปานกลาง
1.2 มีการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.64	.50	มาก
1.3 มีการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล	3.55	.52	มาก
1.4 มีการนำข้อมูลไปใช้ส่งเสริม พัฒนาช่วยเหลือนักเรียน	3.64	.50	มาก
เฉลี่ย	3.57	.01	มาก
2. การตัดกรองนักเรียน			
2.1 มีการตัดกรองนักเรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา กำหนด	3.45	.52	ปานกลาง
2.2 มีการสรุปผลการตัดกรองนักเรียนครบทุกคน	3.55	.52	มาก
2.3 มีการสรุปผลการตัดกรองนักเรียนเป็นระดับชั้น	3.64	.50	มาก
2.4 มีการนำผลที่ได้จากการตัดกรองนักเรียนมาจัด สารสนเทศ ระดับสถานศึกษาและนำไปใช้	3.27	.47	ปานกลาง
เฉลี่ย	3.48	.03	ปานกลาง
3. การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน			
3.1 มีการศึกษาข้อมูลนักเรียนแต่ละด้าน	3.55	.52	มาก
3.2 มีการศึกษารูปแบบวิธีการตามความถนัดความสนใจ	3.45	.52	ปานกลาง
3.3 มีการส่งเสริมให้นักเรียนแสดงออกเต็มความสามารถ	3.27	.47	ปานกลาง
3.4 มีการติดตาม เก็บรวบรวมข้อมูลอย่างต่อเนื่องและเป็น ระบบ	3.55	.52	มาก
เฉลี่ย	3.45	.22	ปานกลาง

ตาราง 17(ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าสถิติ (N=16)		แปล ความ
	\bar{X}	S.D.	
4. การป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไข			
4.1 มีการวางแผนการให้คำปรึกษาเบื้องต้น การจัดกิจกรรมซ่อมเสริมและสื่อสารกับผู้ปกครอง	3.18	.40	ปานกลาง
4.2 มีกิจกรรมป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา	3.36	.67	ปานกลาง
4.3 มีการติดตามผลการดูแลช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง	3.06	.54	ปานกลาง
4.4 นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหาได้รับการป้องกันช่วยเหลือแก้ไขให้มีพฤติกรรมดีขึ้น	3.45	.52	ปานกลาง
เฉลี่ย	3.27	.11	ปานกลาง
5. การส่งต่อนักเรียน			
5.1 มีเครือข่ายและส่งต่อภายในและภายนอก	3.64	.50	มาก
5.2 มีการส่งต่อภายใน/ภายนอกพร้อมช่วยเหลือเบื้องต้น	3.45	.52	ปานกลาง
5.3 มีการติดตาม ประเมินผล สรุปผล รายงานผล การส่งต่อ	3.55	.52	มาก
5.4 มีการปรับปรุงการส่งต่ออย่างเป็นระบบ	3.36	.50	ปานกลาง
เฉลี่ย	3.50	.01	มาก
เฉลี่ยรวม	3.47	.09	ปานกลาง

จากตาราง 17 พบว่า สรุปผลจากการนิเทศภายใน การพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา สังกัดนำ นังงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{x}=3.57$) และการส่งต่อนักเรียน ($\bar{x}=3.50$) และอยู่ใน ระดับปานกลาง 3 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ตามลำดับ ดังนี้

การคัดกรองนักเรียน ($\bar{x}=3.48$) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ($\bar{x}=3.45$)

การป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหา ($\bar{x}=3.27$)

3.3.4 ผลจากการบันทึกการประชุม ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย ได้ร่วมกันประชุม ในวันที่ 19 กันยายน 2557 ณ ห้องประชุมอุดมพัฒนศึกษา สรุปผลการประชุม ดังนี้

1. ผู้ร่วมวิจัย เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย
 - 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน 4) การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อนักเรียน
2. ผู้ร่วมวิจัยทุกคน สามารถดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนได้ แต่ผลที่ได้ในบางด้านยังไม่เป็นที่พึงพอใจของผู้ร่วมวิจัย
3. จากการประเมินการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยเฉลี่ยรวมการประเมินที่ระดับ 3.47 ตามตาราง 17
4. ผู้ร่วมวิจัยส่วนมาก เห็นว่าระยะเวลาในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนยังน้อย ผลของการประเมินการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนโดยรวมยังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ และผู้ร่วมวิจัยประชุมร่วมกันใน วันที่ 19 กันยายน 2557 ต้องการที่จะให้มีการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน วงรอบที่ 2 ในทั้ง 3 ด้าน ระหว่างวันที่ 21 กันยายน 2557 ถึงวันที่ 9 ตุลาคม 2557 พร้อมให้มีผู้นิเทศ มาคอยให้คำแนะนำช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด ดังรายละเอียดการประชุม ดังนี้

“มติที่ประชุมมีความเห็นวาระระยะเวลาในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนน้อยเกินไป ควรขยายระยะเวลาในการดำเนินงานออกไปอีก เพื่อจะได้ปรับปรุงในส่วนที่ยังไม่เป็นที่พอใจของครู”

(ศรีสมร ตกพันธ์. ครู. บันทึกรายงานการประชุม, 2557)

“ควรมีการประสานงานกับผู้ปกครอง และให้มีการประชาสัมพันธ์ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม”

(ศักดา สารคำ. ครู. บันทึกรายงานการประชุม, 2557)

“มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนแล้ว แต่ระยะเวลาในการดำเนินงานน้อยเกินไป ผลที่ได้ออกมาจึงยังไม่เป็นที่พอใจ
ของคุณครู”

(พิสมัย สายคำ.ครู. บันทึกการรายงานการประชุม, 2557)

“ระยะเวลาในการดำเนินงานยังน้อยอยู่ จึงทำให้ได้ผลไม่เป็นที่พึงพอใจของ
คณะครูส่วนมาก”

(ประไพจิตรคະสา. ครู. บันทึกการรายงานการประชุม, 2557)

“เห็นควรว่าจะต้องมีการปรับปรุงการดำเนินงานในส่วนที่ยังบกพร่องอยู่
และต้องมีผู้รับผิดชอบติดตามอย่างใกล้ชิด”

(สิรินทิพย์ศักดิ์ศรีวัน. ครู. บันทึกการรายงานการประชุม, 2557)

4. การสะท้อนกลับ

ผลจากการดำเนินการ เพื่อพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 22 โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เมื่อดำเนินการพัฒนาตามแนวทาง
3 แนวทาง คือการศึกษาดูงาน การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน สามารถ
สะท้อนผลการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในวงรอบที่ 1
รายละเอียด ดังนี้

1. การศึกษาดูงาน ดำเนินการศึกษาดูงาน ณ โรงเรียนนาหว้าพิทยาคม
วันที่ 21 สิงหาคม 2557 เพื่อให้ผู้ร่วมวิจัยได้เห็นและศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนที่ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อนำระบบ
มาประยุกต์ใช้กับโรงเรียนอุดมพัฒนศึกษาโดยมีเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
ประกอบด้วย แบบประเมินความพึงพอใจการศึกษาดูงาน และแบบสัมภาษณ์ สะท้อนผล
การพัฒนา ดังนี้

1.1 จากการสัมภาษณ์ครูเกี่ยวกับการศึกษาดูงาน พบว่าครูเกิดความรู้
ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน วิธีการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบการ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียน รูปแบบกิจกรรมที่นำไปประยุกต์ใช้ใน โรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา
และครูมีความประทับใจเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาดูงาน

1.2 ผู้ร่วมวิจัยมีความพึงพอใจการศึกษาดูงาน อยู่ในระดับมากดังตาราง 14

2. การประชุมเชิงปฏิบัติการ ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ณ ห้องประชุมอุดมพัฒนศึกษา ระหว่างวันที่ 23 สิงหาคม 2557 เพื่อให้ผู้ร่วมวิจัยเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือเรียน 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) การป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อนักเรียน พร้อมฝึกปฏิบัติในขณะที่เข้าประชุมเชิงปฏิบัติการโดยมีเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสังเกต แบบประเมินความพึงพอใจ และแบบสัมภาษณ์ สะท้อนผลการพัฒนา ดังนี้

2.1 ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพิ่มมากขึ้น ตามตาราง 19

2.2 จากการสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัย พบว่าครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน 4) การป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อนักเรียน แต่ยังคงขาดทักษะในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงต้องการรับการนิเทศภายในจาก ผู้นิเทศ ที่มีความเชี่ยวชาญด้านระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3. การนิเทศภายใน ดำเนินการหลังจากผู้ร่วมวิจัยได้รับการนิเทศในระหว่างวันที่ 8 กันยายน 2557-19 กันยายน 2557 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อติดตามและประเมินผลการพัฒนา ให้คำแนะนำ คำปรึกษา ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เกิดการแลกเปลี่ยนรู้ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระหว่างผู้นิเทศ ผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัย โดยผู้ร่วมวิจัยสามารถดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน สะท้อนผลการพัฒนาได้ ดังนี้

3.1 จากการสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัย พบว่า ผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน อาทิ 1) มีการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการที่หลากหลาย 2) มีการคัดกรองข้อมูลนักเรียน แยกเป็นกลุ่มปกติและกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา และนำผลที่ได้ไปเป็นข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา แต่ครูยังสับสนในการแยกกลุ่มของนักเรียนบ้างเล็กน้อย 3) มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน เช่น กิจกรรมโฮมรูม การจัดประชุมผู้ปกครอง การจัดให้มีลานกีฬา แต่เห็นว่าควรมีการส่งเสริมนักเรียนด้านการพัฒนาให้นักเรียนมีรายได้เพิ่มระหว่างเรียน

สำหรับนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาด้านครอบครัวยากจน 4) มีการจัดตั้งเครือข่ายนักเรียน มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน จัดกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือระหว่าง กลุ่มปกติและกลุ่มเสี่ยง มีการจัดกิจกรรมเรียนซ่อมเสริม มีการประสานความร่วมมือ กับผู้ปกครอง แต่อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และ 5) มีการจัดตั้งเครือข่ายการ ส่งต่อภายในและภายนอก มีการส่งต่อภายในและภายนอก พร้อมให้ความช่วยเหลือ เบื้องต้น มีการนิเทศภายใน ประเมินผล สรุปผล รายงานการส่งต่อ และมีการปรับปรุง การส่งต่ออย่างเป็นระบบ

3.2 จากการประเมินการนิเทศภายใน พบว่า 1) โรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา ได้ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) โรงเรียนได้ให้ความรู้ความเข้าใจ และ สร้างความสำคัญ เกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้แก่ผู้ร่วมวิจัย ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน 3) โรงเรียนมีแผนงานโครงการเพื่อรองรับสนับสนุนการดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4) ครูมีการสำรวจข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยวิธี หลากหลาย เช่น การเยี่ยมบ้าน ระเบียบสะสม แบบประเมินผู้เรียน (SDQ) โดยใช้แบบสอบถาม แบบทดสอบมีการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดตั้งกลุ่มผู้เรียน 5) มีการจัดกิจกรรมในการป้องกัน และช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ด้วยวิธีการต่างๆ และกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การส่งเสริมให้นักเรียนเล่นกีฬา กิจกรรมโฮมรูม การให้ครูประจำชั้นดูแลนักเรียน อย่างใกล้ชิด มีการประชุมผู้ปกครอง และมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของโรงเรียน มากขึ้น 6) นักเรียนปฏิบัติตามกฎและระเบียบของโรงเรียนมากขึ้น และได้รับความเอาใจใส่ จากครูประจำชั้นมากยิ่งขึ้น และ 7) การนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมา ประยุกต์ใช้กับโรงเรียน ควรส่งเสริมให้โรงเรียนดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

3.3 ผู้ร่วมวิจัยต้องการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในวงรอบที่ 2 เพื่อแก้ไขในส่วนที่ยังไม่ผ่านการประเมินจากผู้นิเทศและผู้ร่วมวิจัย

3.4 เนื่องจากระยะเวลาในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนน้อย ถึงแม้ว่าผลการประเมินรายชื่ออยู่ในระดับมาก การดำเนินระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ด้าน โดยรวมอยู่ที่ระดับ 3.47 ผู้ร่วมวิจัยต้องการที่จะพัฒนา ปรับปรุงการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านที่ระดับผลเฉลี่ยยังต่ำ 3 อันดับ ได้แก่ 1) การป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหา 3.27 2) ส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน 3.45 และ 3) การคัดกรองนักเรียน 3.48

3.5 มติการประชุมให้ผู้ร่วมวิจัยทุกคน ไปปรับปรุงการดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน 3 ด้าน คือ 1) การป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหา 2) ส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 3) การคัดกรองนักเรียน เพื่อให้ได้ผลการพัฒนาดีขึ้น กว่าเดิม ในระหว่างวันที่ 21 กันยายน 2557 ถึงวันที่ 9 ตุลาคม 2557 โดยมีผู้นิเทศคอย ให้คำแนะนำช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด

สรุปผล การสะท้อนผลการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ในวงรอบที่ 1 โดยใช้แนวทาง 3 แนวทาง ประกอบด้วย การศึกษาดูงาน การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศ ภายใน สรุปได้ว่าครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน และจากการประเมินการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า ผลของการประเมินการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลางที่ระดับ 3.47 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยมีมติที่จะปรับปรุงการดำเนินงานระบบการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ 3 อันดับ คือ 1) การป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไข ปัญหา 2) ส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 3) การคัดกรองนักเรียน เพื่อให้ได้ผลการพัฒนาดีขึ้น ในวงรอบที่ 2 ระหว่างวันที่ 21 กันยายน 2557 ถึงวันที่ 9 ตุลาคม 2557 พร้อมให้มีผู้ นิเทศมาคอยให้คำแนะนำช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด

การดำเนินงานในวงรอบที่ 2

1. ขั้ววางแผน

ในขั้ววางแผนก่อนการดำเนินการปฏิบัติการในวงรอบที่ 2 ผู้วิจัยและผู้ร่วม วิจัย ประชุมระดมสมอง เพื่อหาแนวทางปรับปรุงการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ซึ่งพบว่า จุดด้อยที่ต้องพัฒนา คือ 1) ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไข ปัญหา 2) ด้านส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 3) ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยกำหนดแผนการนิเทศ อย่างใกล้ชิดกับผู้ร่วมวิจัยทุกคน โดย นายพิสิทธิ์ คำชนะ ผู้อำนวยการโรงเรียนอุดมพัฒน ศึกษา ทำหน้าที่นิเทศให้คำแนะนำทุกครั้งที่ทำกรนิเทศ

2. ชั้นการปฏิบัติ

ลงมือปฏิบัติตามแผนการนิเทศภายใน เพื่อให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ให้กับผู้ร่วมวิจัย เพื่อแก้ไขและพัฒนา จุดอ่อนใน 3 ด้าน คือ 1) ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหา 2) ด้านส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 3) ด้านการคัดกรองนักเรียน ระหว่างวันที่ 21 กันยายน 2557 ถึงวันที่ 9 ตุลาคม 2557 โดยนิเทศภายใน และดำเนินการสรุปผลการวิจัยในวงรอบที่ 2 ในวันที่ 10 ตุลาคม 2557 รายละเอียดตามร่างที่ 18

ตาราง 18 กำหนดการนิเทศภายใน เพื่อพัฒนาศักยภาพครู ในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ในวงรอบที่ 2

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	ผู้รับการนิเทศ	ผู้นิเทศ	หมายเหตุ
1	25 กันยายน 2557	นายศักดิ์ดา สารคำ ว่าที่ พ.ต.อภิชาติ โกษาแสง	นายพิสิทธิ์ คำชนะ	
2	27 กันยายน 2557	นายเรวัตร์ สวัสดิ์ นายภานุพงษ์พรหมวงศ์	นายพิสิทธิ์ คำชนะ	
3	29 กันยายน 2557	นายจักรพิชิต โยธาวรมนตรี นางรุ่งอรุณ โยธาวรมนตรี	นายพิสิทธิ์ คำชนะ	
4	2 ตุลาคม 2557	นางสุมาลี มะโนพันธ์ นางพิสมัย สายคำ นางสาวพิชญภัค สมปัญญา	นายพิสิทธิ์ คำชนะ	
5	4 ตุลาคม 2557	นางเบญจมาศ มะเสนัย นางสิรินทิพย์ ตักดีศรีวัน นางสาวศรีสมร ตกพันธ์	นายพิสิทธิ์ คำชนะ	
6	9 ตุลาคม 2557	นางสิรินุช โกษาแสง นางสาวประไพจิตร คะสา นางสาวพรพรรณ สุวรรณมาใจ	นายพิสิทธิ์ คำชนะ	

สรุปผลการวิจัยในวงรอบที่ 2 ในวันที่ 10 ตุลาคม 2557

3. ชั้นการสังเกต

จากการนิเทศภายในให้ความช่วยเหลือตามแผนอย่างต่อเนื่อง ปรากฏผล
ดังนี้

3.1 ผลจากการประเมิน ดำเนินการหลังจากการนิเทศภายในอย่าง
ใกล้ชิดจากผู้นิเทศ ระหว่างวันที่ 21-30 กันยายน 2557 ถึงวันที่ 1-9 ตุลาคม 2557 ผู้ร่วม
วิจัยดำเนินการประเมินผลการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน ในวงรอบที่ 2 ผลดังตาราง 19

ตาราง 19 ผลจากการประเมินการพัฒนาศักยภาพครู ในการเพิ่มประสิทธิภาพการ
ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอุดมพัฒนศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ในวงรอบที่ 2

รายการประเมิน	ค่าสถิติ (N=16)		แปลความ
	\bar{X}	S.D.	
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล			
1.1 มีการรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคลด้วยวิธีหลากหลาย	4.18	.60	มาก
1.2 มีการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.00	.45	มาก
1.3 มีการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล	3.82	.40	มาก
1.4 มีการนำข้อมูลไปใช้ส่งเสริมพัฒนาช่วยเหลือนักเรียน	3.91	.30	มาก
เฉลี่ย	3.98	.13	มาก
2. การคัดกรองนักเรียน			
2.1 มีการคัดกรองนักเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด	3.73	.47	มาก
2.2 มีการสรุปผลการคัดกรองนักเรียนครบทุกคน	3.91	.54	มาก
2.3 มีการสรุปผลการคัดกรองนักเรียนเป็นระดับชั้น	3.82	.40	มาก
2.4 มีการนำผลที่ได้จากการคัดกรองนักเรียนมาจัด สารสนเทศ ระดับสถานศึกษาและนำไปใช้	3.64	.50	มาก
เฉลี่ย	3.77	.06	มาก

ตาราง 19(ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าสถิติ (N=16)		แปลความ
	\bar{X}	S.D.	
3. การส่งเสริมและพัฒนาักเรียน			
3.1 มีการศึกษาข้อมูลนักเรียนแต่ละด้าน	4.45	.52	มาก
3.2 มีการศึกษารูปแบบวิธีการตามความถนัดความสนใจ	4.09	.54	มาก
3.3 มีการส่งเสริมให้นักเรียนแสดงออกเต็มความสามารถ	4.18	.60	มาก
3.4 มีการติดตาม เก็บรวบรวมข้อมูลอย่างต่อเนื่อง	4.27	.47	มาก
เฉลี่ย	4.25	.22	มาก
4. การป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไข้ปัญหา			
4.1 มีการวางแผนการให้คำปรึกษาเบื้องต้นการจัดกิจกรรมซ่อมเสริมและสื่อสารกับผู้ปกครอง	4.36	.50	มาก
4.2 มีกิจกรรมป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข้ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา	4.73	.47	มากที่สุด
4.3 มีการติดตามผลการดูแลช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง	4.55	.52	มากที่สุด
4.4 นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหาได้รับการป้องกันช่วยเหลือแก้ไข้ให้มีพฤติกรรมดีขึ้น	4.45	.52	มาก
เฉลี่ย	4.52	.03	มากที่สุด
5. การส่งต่อนักเรียน			
5.1 มีเครือข่ายและส่งต่อภายในและภายนอก	3.82	.40	มาก
5.2 มีการส่งต่อภายใน/ภายนอกพร้อมช่วยเหลือเบื้องต้น	3.65	.50	มาก
5.3 มีการติดตาม ประเมินผล สรุปผล รายงานผลการส่งต่อ	3.82	.40	มาก
5.4 มีการปรับปรุงการส่งต่ออย่างเป็นระบบ	3.73	.47	มาก

ตาราง 19(ต่อ)

เฉลี่ย	3.75	.05	มาก
เฉลี่ยรวม	4.06	.08	มาก

จากตาราง 19 พบว่า สรุปผลจากการประเมิน เพื่อพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา ($\bar{x}=4.52$) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ($\bar{x}=4.25$) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{x}=3.98$) การคัดกรองนักเรียน ($\bar{x}=3.77$) และการส่งต่อนักเรียน ($\bar{x}=3.7-$) จากการนิเทศภายใน การพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในวงรอบที่ 1 ระหว่างวันที่ 7-18 กันยายน 2557 และในวงรอบที่ 2 ระหว่างวันที่ 21 กันยายน 2557 ถึงวันที่ 9 ตุลาคม 2557 ผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการประเมินการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งมีผลการพัฒนาเพิ่มขึ้น ดังตาราง 20

ตาราง 20 การเปรียบเทียบผลการประเมิน เพื่อพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 วงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2

รายการประเมิน	\bar{X}		เพิ่มขึ้น ร้อยละ
	วงรอบที่ 1	วงรอบที่ 2	
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล			
1.1 มีการรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคลด้วยวิธี หลากหลาย	3.45	4.18	.73
1.2 มีการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.64	4.00	.36
1.3 มีการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล	3.55	3.82	.27
1.4 มีการนำข้อมูลไปใช้ส่งเสริมและพัฒนา ช่วยเหลือนักเรียน	3.64	3.91	.27
เฉลี่ย	3.57	3.98	.41
2. การคัดกรองนักเรียน			
2.1 มีการคัดกรองนักเรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา กำหนด	3.45	3.73	.28
2.2 มีการสรุปผลการคัดกรองนักเรียนครบทุกคน	3.55	3.91	.36
2.3 มีการสรุปผลการคัดกรองนักเรียนเป็นระดับชั้น	3.64	3.82	.18
2.4 มีการนำผลที่ได้จากการคัดกรองนักเรียนมาจัด สารสนเทศ ระดับสถานศึกษาและนำไปใช้	3.27	3.64	.37
เฉลี่ย	3.48	3.77	.29

ตาราง 20(ต่อ)

รายการประเมิน	\bar{X}		เพิ่มขึ้น ร้อยละ
	วงรอบที่ 1	วงรอบที่ 2	
3. การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน			
3.1 มีการศึกษาข้อมูลนักเรียนแต่ละด้าน	3.55	4.45	.90
3.2 มีการศึกษารูปแบบวิธีการตามความถนัด	3.45	4.09	.64
3.3 มีการส่งเสริมให้นักเรียนแสดงออกเต็ม ความสามารถ	3.27	4.18	.91
3.4 มีการติดตาม เก็บรวบรวมข้อมูลอย่าง ต่อเนื่องและเป็นระบบ	3.55	4.27	.72
เฉลี่ย	3.45	4.25	.80
4. การป้องกันช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหา			
4.1 มีการวางแผนการให้คำปรึกษาเบื้องต้น การจัดกิจกรรมซ่อมเสริมและสื่อสารกับ ผู้ปกครอง	3.18	4.36	1.18
4.2 มีกิจกรรมป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขที่ สอดคล้องกับสภาพปัญหา	3.36	4.73	1.37
4.3 มีการติดตามผลการดูแลช่วยเหลืออย่าง ต่อเนื่อง	3.09	4.55	1.46
4.4 นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหาได้รับการ ป้องกันช่วยเหลือแก้ไขให้มีพฤติกรรมดีขึ้น	3.45	4.45	1.00
เฉลี่ย	3.27	4.52	1.25
5. การส่งต่อนักเรียน			
5.1 มีเครือข่ายและส่งต่อภายในและภายนอก	3.64	3.82	.18
5.2 มีการส่งต่อภายใน/ภายนอกพร้อม ช่วยเหลือเบื้องต้น	3.45	3.64	.19
5.3 มีการติดตาม ประเมินผล สรุปผล	3.55	3.82	.27
5.4 มีการปรับปรุงการส่งต่ออย่างเป็นระบบ	3.36	3.73	.37

ตาราง 20(ต่อ)

เฉลี่ย	3.50	3.75	.25
เฉลี่ยรวม	3.25	4.05	.80

จากตาราง 20 พบว่าการเปรียบเทียบผลการประเมินการดำเนินงานของครูโรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 วงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2 โดยรวมมีการพัฒนาเพิ่มมากขึ้น

3.2 จากการสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพิ่มเติม ในวงรอบที่ 2 ในประเด็นที่ยังพบปัญหาพบว่าผู้ร่วมวิจัยสามารถดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้เป็นที่น่าพึงพอใจมาก และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนี้

1. **การรู้จักนักเรียนรายบุคคล** ผู้ร่วมวิจัยได้มีวิธีการรวบรวมข้อมูลที่หลากหลายและมีการศึกษาข้อมูลนักเรียนรายบุคคลละเอียดเพิ่มขึ้นมากกว่าเดิม

2. **การคัดกรองนักเรียน** หลังจากที่ได้มีการนิเทศภายใน เพื่อติดตามการดำเนินงานในวงรอบที่ 2 พร้อมทั้งให้ความรู้ในการคัดแยกกลุ่มนักเรียน แยกออกเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา เพิ่มเติม พบว่าครูมีการคัดกรองกลุ่มนักเรียนได้ถูกต้อง ดังรายละเอียดจากการสัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

“การดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในวงรอบที่ 2 ทำให้สามารถคัดกรองแยกแยะนักเรียนได้อย่างถูกต้องมากยิ่งขึ้น”

(พิสมัย สายคำ.สัมภาษณ์, 2557)

“การคัดกรองนักเรียนโดยแบ่งกลุ่มอย่างชัดเจนนั้น ทำให้การแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้ตรงจุด”

(เบญจมาศ มะเสนย์. สัมภาษณ์, 2557)

3. **การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน** หลังจากโรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมลานกีฬา กิจกรรมโฮมรูม พบว่านักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากที่ขาดเรียนบ่อย ไม่สนใจการเรียน มีการพัวพันกับสิ่งเสพติด หันมามาเล่นกีฬา สนใจการ

เรียนมากยิ่งขึ้น กลุ่มนักเรียนเกิดความรักใคร่สมัครสมานสามัคคีกลมเกลียวกันมากขึ้นดังรายละเอียดจากการสัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

“การจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านกีฬา ทำให้ได้ใช้เวลาว่างให้ประโยชน์ มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงมากขึ้น”

(นักเรียน. สัมภาษณ์, 2557)

“การจัดกิจกรรมในเวลาเรียน ทำให้นักเรียนหันมาสนใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น”

(คักดา สารคำ. สัมภาษณ์, 2557)

“การที่ครูหันมาให้ความสนใจ ช่วยแก้ปัญหา กับกลุ่มมีปัญหาด้านการขาดเรียนบ่อย ส่งผลให้นักเรียนไม่ขาดเรียนเหมือนเดิม”

(จักรพิชิตโยธาวรมนตรี. สัมภาษณ์, 2557)

4. การป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไข้ปัญหา หลังจากดำเนินการจัดตั้งเครือข่ายนักเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมซ่อมเสริม ในวงรอบที่ 2 ได้มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองมากขึ้นดังรายละเอียดจากการสัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

“ทางโรงเรียนได้มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้ปกครองได้ทราบมากขึ้น”

(ตัวแทนผู้ปกครอง. สัมภาษณ์, 2557)

“ได้มีการประสานกับผู้นำท้องถิ่นในการช่วยกันดูแลสอดส่องพฤติกรรมนักเรียนมากยิ่งขึ้น”

(แดงศรีภูมิ. ครูฝ่ายปกครอง. สัมภาษณ์, 2557)

5. การส่งต่อนักเรียน โรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา มีการส่งต่อภายใน โดยส่งตัวนักเรียนที่ไปยังฝ่ายปกครอง มีการว่ากล่าวตักเตือน โดยการแจ้งผู้ปกครองให้มารับทราบปัญหา และหาทางแก้ไข้ปัญหาช่วยกันดังรายละเอียดจากการสัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

“ยังมีนักเรียนบางคนที่ติดเกมและไม่เข้าเรียนเป็นประจำ ได้มีการประสานผู้ปกครองให้คอยติดตามรวมทั้ง ครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง ให้ความสนใจนักเรียนกลุ่มนี้ ทำให้นักเรียนกลุ่มนี้มีพฤติกรรมดีขึ้น”

(ศรีสมร ตกพันธ์. ครู. สัมภาษณ์, 2557)

“เนื่องจากทุกฝ่ายให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี จึงทำให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบความสำเร็จ เป็นที่พึงพอใจในระดับเริ่มต้น”

(เรวัตร์ สวัสดิ์. ครู. สัมภาษณ์, 2557)

4. ขั้นตอนการสะท้อนกลับ

ผลจากการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในวงรอบที่ 2 ดำเนินการพัฒนาโดยการนิเทศภายในอย่างใกล้ชิดจากผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย สามารถสะท้อนผลการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา รายละเอียดดังนี้

การนิเทศภายใน ดำเนินการระหว่างวันที่ 21 กันยายน 2557 ถึงวันที่ 9 ตุลาคม 2557 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อติดตามและประเมินผลการพัฒนา ให้คำแนะนำ คำปรึกษาช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เกิดการแลกเปลี่ยนรู้ ระหว่างผู้นิเทศ และผู้ร่วมวิจัย ซึ่งผู้วิจัยมีมติให้ผู้ร่วมวิจัยทุกคน ดำเนินงานระบบการดูแลนักเรียนในส่วนที่บกพร่อง และในส่วนที่ตนเองต้องการพัฒนาสะท้อนผลการพัฒนาดังนี้

1. จากผลการประเมิน เพื่อพัฒนาศักยภาพครู ในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ดังตาราง 19

2. ผู้ร่วมวิจัย สามารถดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ และมีความพึงพอใจในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3. ผลการเปรียบเทียบการประเมินดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ในวงรอบที่ 1 และในวงรอบที่ 2 ผลการพัฒนาจาก $(\bar{x}) = 3.25$ เพิ่มเป็น $(\bar{x}) = 4.05$ ผลการพัฒนาเฉลี่ยเพิ่มมากขึ้น $(\bar{x}) = 0.80$

สรุปผลการ พัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน โรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ตามขั้นตอนระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน โดยการใช้แนวทางการศึกษาดูงาน การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน สรุปได้ว่า สามารถพัฒนากลุ่มเป้าหมาย ทั้ง 16 คน ให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามขั้นตอน 5 ขั้นตอน ครูได้แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนส่งผลให้ การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดำเนินไปอย่างมีระบบ มีประสิทธิภาพ นักเรียนได้รับการช่วยเหลือแก้ไข ตรงตามความต้องการ ครูได้พัฒนาศักยภาพของ ตนเอง มีความรู้ ความเข้าใจ ประสิทธิภาพ และความสามารถในการดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี